

Netelenbos

is. Wij hebben in het AO de afspraak gemaakt dat wij op een bepaalde manier gaan aantonen of dat nodig is. De wet die te maken heeft met de drempelbijdrage, genereert volgens onze inschatting 7 mln., als de gemeente tenminste de beleidsruimte pakt. Het kan zijn dat de gemeente dat niet wil doen, maar dan moet zij niet komen klagen. Het genereert dus een inverdieneffect van ongeveer 7 mln. In de schatting die er tot nu toe lag, resteert dan 2 mln., maar dat is wel structureel geld. Je gaat natuurlijk niet voor vijf maanden iets afstorten in het Gemeentefonds om dat vervolgens in het volgende jaar niet meer te doen. Dat is natuurlijk heel dwaas en dat gebeurt nooit. Als je zo'n besluit neemt, is dat dus een structurele stap, want je hoogt het fonds als het ware op. Ik hoop het fonds niet op voordat ik überhaupt weet of dat nodig is. Dat hangt af van het mantelcontract. Ik leg de motie zo uit dat mevrouw Lambrechts mij zeer nadrukkelijk laat weten dat zij vindt: hoe eerder hoe beter. Die boodschap is verstaan. Hoe dat wordt aangepakt en wat dat voor de termijnen betekent, verneemt zij in een brief van mij. Het kan zeker niet per 1 augustus, want de vakantietijd breekt aan. Dat redden wij dus echt niet; dat is echt een idee-fixe. Het kan op z'n vroegst in januari. Of en hoe dat kan, laat ik dan weten. Ik vraag er echt begrip voor dat ik dit in dit stadium niet in mijn eentje achter dit kathedraal eventjes kan regelen. Er zijn vele partijen bij betrokken, ook de gemeenten. Daar moeten wij dus mee gaan praten.

De voorzitter: Nu eerst mevrouw Lambrechts en dan de heer Koekkoek. Ik stel voor om dit debatje daarna af te ronden.

Mevrouw **Lambrechts** (D66): Ik snap het dilemma heel goed. Ik kan een heel eind met de staatssecretaris meegaan, maar als wij dit belangrijk vinden en als dit eigenlijk al te lang op de plank heeft gelegen – het tempo lag niet hoog – waarom sluiten wij dan op voorhand uit dat wij in de uitwerking van de begroting voor 1997 toch de financiële middelen kunnen vinden om in elk geval de periode van augustus t/m december 1997 te overbruggen?

Staatssecretaris **Netelenbos:** Omdat de systematiek van het Gemeente-

fonds niet zo werkt. Als je daar een bedrag in afstort, is de filosofie van de heer Koekkoek beter, maar daar voel ik niet voor, omdat ik niet weet of dat nodig is. Bij schaarse financiële middelen – het is bekend dat ik permanent tekorten en geen ruimte heb – ga ik pas geld in het Gemeentefonds storten als dat nodig is. Dat geldt ook voor de minister van Verkeer en Waterstaat, die dat ook al heeft gezegd. Ik wil aantonen of het nodig is. Hoe wij dat in de tijd gaan aantonen en op welke termijn uitsluitel aan de Kamer kan worden gegeven, laat ik bij brief weten. Dit punt herhaalt zich nu, maar ik kan in dit stadium niet meer zeggen. Ik vraag daar begrip voor. Wat de PvdA betreft – daar ben ik van, zoals bekend – is de samenleving maakbaar, maar er zijn grenzen aan de maakbaarheid. Dat weet deze Kamer volgens mij ook.

De heer **Koekkoek** (CDA): De staatssecretaris spreekt namens de regering, maar ik laat mijn interruptiegelegenheid graag voorbijgaan ten behoeve van de heer De Cloe.

De heer **De Cloe** (PvdA): Ik wil eigenlijk alleen maar een advies aan de staatssecretaris meegeven. Dat doe ik op basis van een citaat: "Wij moeten oppassen dat wij niet op grond van financiële overwegingen de deur te snel op slot gooien". Dat is een citaat van de minister-president, de heer Kok, van 31 mei. De kop van het artikel is: "Kosten mogen kansen gehandicapten niet in de weg staan". Ik geef de staatssecretaris, die namens de regering spreekt, dat citaat mee om dat goed onder de aandacht te brengen en om te bekijken waar de geldmiddelen dan vandaan kunnen komen.

De voorzitter: Het woord is aan de staatssecretaris. Ik denk dat zij daarmee, in reactie hierop, haar antwoord kan afronden, gegeven het feit dat het debatje nogal helder is geweest.

Staatssecretaris **Netelenbos:** Voorzitter! Ik heb hier eigenlijk nauwelijks meer iets aan toe te voegen. Ik ben het natuurlijk met het citaat van de minister-president zeer eens, maar ik vind ook dat wij niet moeten overdrijven.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter:** Ik stel voor, aanstaande dinsdag over de motie te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Regels omtrent de kamers van koophandel en fabrieken (25029)**, en van:
  - de motie-Remkes c.s. over een aantal aandachtspunten voor het evaluatieproces (25029, nr. 27);
  - de motie-Van Walsem c.s. over de opslagpercentages van de Databank (25029, nr. 28);
  - de motie-Van Walsem c.s. over afschaffing van de beëdiging van makelaars (25029, nr. 29).

(Zie vergadering van 4 juni 1997.)

De algemene beraadslaging wordt heropend.

□

De heer **Houda** (PvdA): Voorzitter! In het vorige debat over de kamers van koophandel heeft de heer Remkes een uitdaging aan mij gericht: Doe je mee aan rechtstreekse verkiezingen? Wij hebben de mogelijkheden bekeken en wij zijn er niet uitgekomen. Ik vind nog steeds dat de getrapte verkiezingen uit het wetsvoorstel van het kabinet de beste oplossing voor de bestuursinrichting bieden. Afgaand op wat ik links en rechts heb vernomen en op de inbrengen in het vorige debat, is een meerderheid van de Kamer voor het huidige benoemingsstelsel. Mijn fractie zal haar stemgedrag volgende week laten bepalen door het lot van enkele amendementen, zoals die welke door collega Remkes zijn ingediend. Ik doel met name op het amendement op stuk nr. 16 over goedkeuring door de minister van Economische Zaken van de jaarrekening van de kamers van koophandel, het amendement op stuk nr. 15 over de goedkeuring door de minister van de begroting en het amendement op stuk nr. 13 waarin de kamers van koophandel worden verplicht om jaarlijks de ondernemers te raadplegen over het beleid.

Het amendement op stuk nr. 21 van mijzelf en de heren Remkes en Van Walsem heeft betrekking op de relatie tussen de bestuursomvang en het aantal ingeschreven onderne-

De heer Houda (PvdA)

mers. Gezien de nota van wijziging die de staatssecretaris hierover heeft ingediend, trek ik het amendement in.

De **voorzitter**: Aangezien het amendement-Houda c.s. (stuk nr. 21) is ingetrokken, maakt het geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

De heer **Smits** (CDA): Voorzitter! Ik begrijp dat de heer Houda met de heer Remkes heeft overlegd over het amendement dat gaat over het kiessysteem en dat zij daarover geen overeenstemming hebben bereikt. Misschien kan dat nog wat verduidelijkt worden. Is mijn indruk juist dat de heren toch een afspraak hebben gemaakt, namelijk dat de heer Houda steun zal verlenen aan het amendement dat de heer Remkes op dit punt heeft ingediend, in ruil waarvoor hij de heer Remkes heeft verzocht om een aantal amendementen in te trekken, die hij net noemde?

De heer **Houda** (PvdA): Over het amendement over rechtstreekse verkiezingen zijn de heer Remkes en ik het niet eens geworden, omdat ik het werknemersdeel niet bij de rechtstreekse verkiezingen wil betrekken. De werknemers betalen immers niet mee aan de kamers van koophandel en voor de vakbeweging zou het een gigantisch karwei zijn

om dit voor 4 miljoen werknemers te organiseren.

Wat de amendementen betreft, heb ik gezegd dat ik het huidige voorstel nog steeds het beste vind. Ik heb uiteraard met de heer Remkes ook over zijn amendementen gesproken en ik zou graag willen dat de amendementen over de jaarrekening, de begroting en de consultatie van ondernemers door de kamers van koophandel zouden worden ingetrokken. Dan zouden wij eerder geneigd zijn om met de wens van een meerderheid in de Tweede Kamer inzake het benoemingenstelsel mee te gaan.

□

De heer **Remkes** (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik heb tijdens het debat in eerste en tweede termijn aangegeven dat wij vanwege drie motieven bezwaar hebben tegen het voorgestelde kiessysteem. In de eerste plaats omdat het systeem van getrapte verkiezingen nauwelijks beter is dan het bestaande systeem, in de tweede plaats omdat wij tegen dat getrapte systeem een aantal principiële bezwaren hebben en in de derde plaats omdat in de voorstellen sprake is van ongelijke monniken en ongelijke kappen, waar het gaat om de verkiezing voor de werkgeversgeleding en voor de werknemersgeleding. Op een gegeven moment

nam het debat een verrassende wending, want door de staatssecretaris en collega Houda werd aangegeven dat een systeem van directe verkiezingen ook bespreekbaar zou zijn. Wij waren blij. Daarna volgde het nadere overleg waarin bleek dat er in ieder geval een belangrijke weeffout in zou blijven zitten, namelijk de systematiek van wel directe verkiezingen voor de werkgeversdelegatie en geen directe verkiezingen voor de werknemersdelegatie. In de richting van werknemers kunnen wij niet ongelijksoortig tewerk gaan. Wij hadden werknemers graag in de gelegenheid willen stellen om hun vertegenwoordiging in de kamers van koophandel rechtstreeks te kiezen. Wij zijn nu weer terug bij af.

Ik werd nog even aan het twijfelen gebracht toen ik anderhalve week geleden een zeer voorbarig bericht van de voorzitter van VNO-NCW in de krant las. Hij begon te dreigen met allerlei juridische stappen. Van dat soort dreigementen zijn wij in het algemeen niet onder de indruk. Op onze fractie hebben dat soort voorbarige dreigementen eerder een averechts effect dan een direct belangenbevorderend effect waar VNO-NCW voor staan.

Voorzitter! Ik wil nog iets zeggen over de motie van de heer Van Walsem over de makelaars. Ons hebben nadere berichten bereikt over de afschaffing van de beëdiging. Daaruit sprak de vrees dat die motie zou betekenen dat sprake zou kunnen zijn van kwaliteitsvermindering van makelaars. Er is geen sprake van dat wij tornen aan de kwaliteit van de makelaars. Verder sprak daaruit de vrees dat de beschermde titel als makelaar in het geding zou zijn. Ook dat is niet aan de orde.

Voorzitter! Wat het amendement op stuk nr. 24 betreft, merk ik op dat uit commentaren de vrees naar voren komt dat het ertoe leidt dat er überhaupt geen informatie ter beschikking zou kunnen worden gesteld. Zo hebben wij het amendement niet gelezen en ook niet bedoeld. Ik hoor hierop graag een nader commentaar van de staatssecretaris.

Voorzitter! De amendementen op de stukken nrs. 15 en 16 worden door mij ingetrokken.

De heer **Smits** (CDA): Over het kiessysteem zegt de heer Remkes,

Remkes

dat in de gesprekken met de heer Houda het thema van gelijke monniken, gelijke kappen een belangrijke rol speelde. Hij is het daarover niet eens kunnen worden. Voor het amendement dat hijzelf heeft ingediend, geldt een inconsistentie. Heb ik het goed begrepen dat dit amendement ook wordt ingetrokken en dat de heer Remkes kiest voor de lijn die ik heb gekozen, namelijk een uniform kiessysteem voor werknemers- en werkgevers-vertegenwoordigers?

De heer **Remkes** (VVD): In het amendement op stuk nr. 13 zit een belangrijke parallel met het amendement van de heer Smits. Daarin zit geen ongelijksoortigheid.

De heer **Smits** (CDA): Zij het dat er een verantwoordingsplicht is van de kamer van koophandel jegens de bedrijven.

De heer **Remkes** (VVD): Ik ben vandaag in een soepele bui. Als de heer Smits suggereert om dat wat breder te benaderen, dan ben ik graag bereid om het amendement op dat punt aan te passen.

De heer **Smits** (CDA): Op dit punt ben ik over het algemeen niet zo soepel. Wat dit betreft, moet ik u dus helaas teleurstellen.

De heer **Remkes** (VVD): Ik reageer altijd op heel vriendelijke uitnodigingen.

De **voorzitter**: Aangezien de amendementen-Remkes (stukken nrs. 15 en 16) zijn ingetrokken, maken zij geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

□

Staatssecretaris **Van Dok-van Weele**: Voorzitter! Ik dank de geachte afgevaardigden voor hun inbreng. Voordat ik daarop inga, keer ik even terug naar de discussie van veertien dagen geleden. Mijn voorkeur – ik herhaal het – gaat uit naar een systeem van getrapte verkiezingen voor ondernemers. Een belangrijk argument hiervoor is dat ik het van belang acht dat ondernemers hun stem laten horen bij de benoeming van hun eigen bestuur dat zij kunnen aanspreken op beleid, belang, betaling en zeggenschap. Bij verkiezingen moeten benoemende

organisaties zich daarom duidelijker profileren op de onderwerpen die per regio verschillen. Dat is belangrijk.

Een ander argument is dat op deze wijze ook ongeorganiseerden hun stem kunnen laten horen. Er ontstaan mogelijkheden voor nieuwe regionale organisaties, met name op die punten waar kansen blijven liggen. Ik heb de vorige keer gesproken over de mogelijkheid van speciaal ondernemerschap: meer vrouwen, meer allochtonen. Bovendien zijn verkiezingen in het algemeen, dus waarom in deze situatie niet, een instrument om het bestuur krachtiger te legitimeren.

Ik wilde dit na de discussie die heeft plaatsgehad tussen de heren Remkes en Houda nog een keer zeggen, omdat de indruk wordt gewekt dat ik voluit voor rechtstreekse verkiezingen zou zijn na het vorige debat. Dat is niet zo. Ik heb alleen de uitwerking van het initiatief van beide heren een kans willen geven om na te gaan of daarin aspecten zouden zitten die beter waren dan terugkeren naar het oude systeem. Ik heb inmiddels vernomen dat men het beoogde niet heeft bereikt.

Ik wil vervolgens op een paar andere aspecten ingaan. Ik ben blij dat de amendementen op de stukken nrs. 15 en 16 zijn ingetrokken.

Over de andere amendementen betreffende de aard van het toezicht, voorkomende op de stukken nrs. 14 en 17, meen ik, heb ik nog geen uitspraak gehoord. Ik dring er bij de Kamer sterk op aan, het voorstel om te komen tot repressief toezicht te handhaven. In het wetsvoorstel is uitgegaan van de gedachte van ordening, controle en bestuur waar die het beste plaats kunnen vinden, gezien het bijzondere karakter van de kamers van koophandel. Het gaat om regionale organen, betaald door de werkgevers en daardoor naar mijn mening bepaald door de werkgevers. Dit doet echt recht aan de gedachte dat het algemeen bestuur het beleidsbepalende orgaan is. Nogmaals, de kamers van koophandel worden betaald door de werkgevers en niet door de overheid.

Materieel zie ik eenzelfde effect in mijn voorstel, gelet op de artikelen 53, 55 en 58. Daarin wordt aangegeven dat de verplichting bestaat financiële stukken toe te zenden. Artikel 59 geeft de mogelijkheid alle financiële besluiten te vernietigen.

Een voordeel van repressief toezicht is ook dat er een vermindering optreedt van administratieve lasten bij Economische Zaken en de kamers van koophandel. Ik ben nog steeds van mening dat regionale besturen beter kunnen beoordelen wat in een regio moet gebeuren.

Ik wil vervolgens ingaan op het amendement, beogende te komen tot een gefaseerde invoering van verhoging en verlaging – ik zeg met name ook verlaging – van de heffingen. Hoe sympathiek dit voorstel ook lijkt, er zitten een aantal addertjes, zo niet grote adders onder het gras. Een gefaseerde verlaging van de heffingen betekent voor een aantal bedrijven dat zij nog drie jaar langer te veel blijven betalen. Bovendien is de uitvoeringslast aanzienlijk voor de kamers. Die moeten namelijk per onderneming vaststellen hoeveel die nu betaalt en hoeveel dat moet worden op grond van de nieuwe grondslag voor heffingen. Dat verschil moet dan in een periode van drie jaar overbrugd worden. Bij die overgangsregeling gaat het over kleinere bedragen tegen grote kosten.

Eenmanszaken betalen in het huidige systeem zeer uiteenlopende bedragen. In het nieuwe systeem worden zij allemaal gelijk aangeslagen. Voor de kamer van Amsterdam betekent dit dat alleen al 36.000 eenmanszaken tegen het licht gehouden moeten worden. Vervolgens moet het bedrag dat de kamer minder ontvangt, omdat zij later tot een juiste heffing komt, over de andere bedrijven worden omgeslagen. Bedrijven worden bovendien een aantal jaren achtereen geconfronteerd met tariefwijzigingen. Nogmaals, uiteindelijk gaat het om relatief kleine bedragen ten opzichte van hoge kosten.

Ik begrijp dat er in de Kamer begrip is voor reacties op de tariefverhoging. Ik heb als mogelijk alternatieve oplossing bedacht dat de eerste tijd de heffing in twee termijnen betaald kan worden. Ik ben mij ervan bewust dat dit een behoorlijke last betekent voor de kamers van koophandel. Het betekent namelijk heel veel werk voor een klein effect.

De heer **Smits** (CDA): Het verrast mij enigszins dat de staatssecretaris hier uitgebreid op ingaat, want ik meen dat geen van de woordvoerders dit onderwerp in derde termijn heeft

Van Dok-van Weele

aangesneden. Zij noemt overigens een aantal aspecten die mij zeer aanspreken, zoals de administratieve lasten. Dit is ook een heel belangrijk punt van het paarse kabinet. Wat dat betreft, spreekt de staatssecretaris niet tegen dovemansoren. Heb ik het goed begrepen dat de staatssecretaris met een heel concreet voorstel komt? Heeft zij dat kortgesloten met de heer Houda?

Staatssecretaris **Van Dok-van Weele**: Uiteraard heb ik de heer Houda van tevoren over dit alternatief verteld. Het gaat overigens niet aan dat er alleen tussen de heer Houda en mij afspraakjes gelden. Dit moet dus aan de Kamer worden voorgelegd. Ik ga hierop in, omdat het amendement nu op tafel ligt. Door de heropening van de beraadslaging is dit naar mijn mening ook nog aan de orde.

De heer **Smits** (CDA): Het is staatsrechtelijk heel merkwaardig dat de staatssecretaris eerst een afspraak met de heer Houda maakt over wat al dan niet haalbaar is, maar voor mij is nog steeds niet helder wat de staatssecretaris gaat voorstellen.

Staatssecretaris **Van Dok-van Weele**: Ik hoef over de wet als zodanig niets voor te stellen. Ik wil alleen de kamers de gelegenheid geven om de eerste tijd de heffing in twee termijnen te splitsen ten behoeve van een geleidelijke overgang. Ik heb ook niets afgesproken met de heer Houda, maar wat ik nu aangeef, heb ik ook de vorige keer in de Kamer als argumentatie gebruikt. Ik heb gezocht naar een opening die minder schadelijk is met het oog op de enorme hoeveelheid werk dat moet worden verricht. Nogmaals, ik ben mij ervan bewust dat ook mijn alternatief nog wat voeten in de aarde zal hebben. Ik kan niet ontkennen dat, wanneer een heffing van bijvoorbeeld *f* 120 in twee termijnen wordt gesplitst, dit extra lasten geeft.

De heer **Houda** (PvdA): Tegen de heer Smits kan ik zeggen dat ik geen afspraak heb gemaakt met de staatssecretaris. Bovendien luister ik uiteraard naar de alternatieven van de staatssecretaris. Zij heeft juist haar bezwaren tegen het amendement verwoord. Op zich zijn die redelijk, maar ik ben nog niet helemaal overtuigd. Ik weet niet

waarom de verhoging niet in drie stappen in drie jaar doorgevoerd kan worden. Voor sommige zaken betekent de verhoging inderdaad een verdubbeling: van *f* 60 naar *f* 120. Voor andere wordt het bedrag echter ook verhoogd van *f* 400 naar *f* 800. De berichten daarover lopen uiteen. Gezien de lokale en regionale lasten voor het midden- en kleinbedrijf, met name de eenmanszaken, vind ik deze verhoging in één keer toch te veel. Vandaar dat ik mijn amendement handhaaf.

Staatssecretaris **Van Dok-van Weele**: Ik geef de heer Houda nog een aantal punten in overweging. Er zijn twee manieren waarop je het amendement van de heer Houda kunt uitvoeren.

In de eerste plaats is dat door de kamers van koophandel te vragen de derving aan inkomsten, die ontstaat omdat je er langer over doet om de heffing op peil te krijgen, om te slaan over de anderen. Ik denk dat de heer Houda een aantal sympathisanten zal vinden voor zijn voorstel, maar dat er onder het midden- en kleinbedrijf en zelfs onder de eenmanszaken ook veel zijn die hierdoor de naar mijn mening jarenlang te veel betaalde heffing – men heeft immers betaald in een soort compensatieregeling – veel later zien dalen. De heer Houda zal een aantal sympathisanten voor zijn voorstel vinden, maar hij heeft misschien wel een even groot aantal bedrijven die daardoor wat minder rechtvaardig op hun heffing uitkomen.

Er is een tweede manier om het te doen, namelijk door de kamers van koophandel een opvangmogelijkheid te laten creëren om de derving aan inkomsten op te vangen. Dat lijkt mij ook geen goede weg.

Ik zeg nogmaals dat de heer Houda bij het midden- en kleinbedrijf ook praat over de groep ondernemers die nu langer moet wachten op de daling van hun heffing. Hij heeft het ook over een aantal eenmanszaken, en wel die eenmanszaken die een behoorlijke kapitaalinzet hebben. Ik denk dan aan assurantie-kantoortjes en dat soort bedrijven. Ik heb van het amendement gezegd wat ik ervan kon zeggen. Als ik er nog meer over zeg, ga ik argumenten herhalen.

Er rest mij nog één punt, namelijk het amendement op stuk nr. 24. Ik steun op dit punt de brief van de kamers van koophandel. Het gaat om

een behoorlijke ingreep – zo heb ik het amendement althans gelezen – in de mogelijkheden van het handelsregister. Ik heb daar een aantal bezwaren tegen, afgezien van de bezwaren die ik in het vorige debat heb genoemd. Het eerste is dat de operatie-Cohen loopt. Die operatie kan haarfijn aangeven op welke punten er sanering moet plaatsvinden. Laten we dat alsjeblift afwachten. Wat er nu voorligt, is een nogal forse ingreep, een nogal forse beperking in de mogelijkheden van het handelsregister. En dat terwijl het handelsregister vorig jaar bij wetsvoorstel helemaal is herzien. Dat is zeer recentelijk gebeurd. Ik vind het onwenselijk dat wij de behandeling van een wet die nog maar zeer recent heeft plaatsgehada, via dit amendement weer terugdraaien. Ik steun op dit punt dus de brief van de kamers van koophandel. Het amendement gaat zeer ver. Ik vraag de indieners het amendement in te trekken, in afwachting van datgene wat de commissie-Cohen zal inbrengen.

De heer **Van Walsem** (D66): Voorzitter! Omdat ik niet om heropening van de beraadslaging heb gevraagd, zal ik slechts kort op deze opmerkingen ingaan. Het amendement op stuk nr. 24 is naar mijn mening geheel en al in lijn met het rapport van de commissie-Cohen. Het weghalen van de verplichting uit het handelsregister laat de andere mogelijkheden onverlet. Zo ingrijpend is het amendement dus ook weer niet.

De heer **Smits** (CDA): Voorzitter! De staatssecretaris heeft een poging gedaan een aantal amendementen ingetrokken te krijgen. Dat lukt blijkbaar niet helemaal. In de regen aan amendementen die door de coalitie is ingediend, heeft de staatssecretaris zesmaal aanvaarding van een amendement ontraden. Het is een vrij krachtige term die zij hanteert. Wat doet zij als de Kamer voet bij stuk houdt? Neemt zij de wet dan voor haar rekening, zoals gewijzigd door de Kamer?

Staatssecretaris **Van Dok-van Weele**: Ik heb een hoge achting van de Kamer, hoewel ik het soms niet eens ben met de Kamer of delen van de Kamer. Als je toetreedt tot het democratische krachtenspel, heb je rekening te houden met de uitspraak

Van Dok-van Weele

van de Kamer, tenzij je die uitspraak niet kunt dragen. De vorige keer heb ik al gezegd dat het laatste niet aan de orde is.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, aanstaande dinsdag te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de bepalingen van de Mediawet in verband met een herziening van de organisatiestructuur van de landelijke publieke omroep (25216).**

De **voorzitter**: Ik stel voor, dat wij een uiterste poging doen om de eerste termijn van de Kamer te beëindigen voor de dinerpauze. Dat lukt natuurlijk altijd, als we de dinerpauze maar flexibel maken, maar mijn bedoeling is om de dinerpauze op een nette tijd te houden zodat het geen souperpauze wordt. Na de dinerpauze volgt het antwoord van de staatssecretaris en dan moeten we zien welke tijd nog rest tussen het "amen" van de staatssecretaris en 23.00 uur voor een deel van de tweede termijn.

De algemene beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Beinema** (CDA): Voorzitter! Er was eens in een ver oosters land een vizier – een vizier is één rangetje lager dan een grootvizier – van cultuur en media, die erg veel van lezen hield. Van schrijven ook, trouwens, en van schrijven over schrijven. Maar aan dat soort schrijven kwam hij niet meer toe, sinds hij als vizier zoveel moest herschrijven en voorschrijven.

Deze vizier las van jongs af aan niet alleen veel boeken maar ook veel kranten. Vooral dat laatste kwam hem goed van pas, want als vizier moest je goed en veelzijdig geïnformeerd zijn en kennisnemen van allerlei meningen met allerlei kleuren, van groen tot paars, en nog wel erger.

Zo zat hij, al lezend, ook zonder er voortdurend lijfelijk en actief aan deel te nemen, toch midden in wat hij bijna verlekkerd en toch beschaafd "het discours" placht te noemen. Maar zijn leesplezier werd meer en meer vergald, doordat hij steeds vaker las en merkte dat de mensen in zijn land elk jaar weer minder tijd aan het lezen gingen besteden, omdat ze zaken als beeldinformatie, Internetspeurtochten en zeepsopdrama's veel interessanter en ontspannender vonden dan al dat lees.

Toen nam de vizier op een kwade dag met pijn in het hart een kloek besluit, want hij was niet alleen gevoelig maar ook doortastend. Hij riep om te beginnen alle directeuren en hoofdredacteuren van alle kranten bij zich en hij begon met vaderlijke stem te zeggen: "Beste jongens en meisjes...". Maar dat "meisjes" moest hij weer gauw inslikken, want hij zag opeens dat er geen meisjes bij waren. Daar moest hij dus ook nog iets aan doen, maar dat kwam later wel. Nu zei hij dus, zo streng als zijn goedmoedigheid toeliet: "Beste jongens, het speelkwartier is echt afgelopen." Die uitdrukking had hij wel eens van een andere staatsman gehoord. En hij vervolgde: "Voor je eigen bestwil en voor mijn bestwil en wel voor de bestwil van onze hele samenleving moeten jullie van al jullie bedrijven één bedrijf maken en in innige samenwerking nog maar één krant uitgeven. Dat is niet makkelijk, maar ik zal jullie wel helpen. Als jullie dat niet doen, gaan jullie kranten stuk voor stuk onder in de concurrentieslag met de nieuwe en vooral met de allernieuwste media. Ik laat een nieuw gebouw ontwerpen door een Spaanse architect – want dat zijn de beste – en daarin komen jullie allemaal bij elkaar te zitten om elkaar te motiveren en te inspireren. Elke redacteur mag in zijn eigen stijl blijven schrijven en zijn eigen mening blijven verkondigen, maar die stijl en mening moeten wel gaan passen in het geheel. De organisatie moet veel en veel slagvaardiger en vooral professioneler gemaakt worden. En omdat jullie dat toch niet doen voordat het weer te laat is, zal ik door de sultan een nieuwe topdirectie laten benoemen."

Zo ging het allemaal gebeuren en de lezers in het land, die zich niet meer in die ene, slagvaardige krant herkenden, zegden in versneld

tempo hun abonnement op. Soms kochten ze, als er een sportbijlage bij zat, nog wel eens los nummer om nog eens na te kunnen lezen wat ze al gezien hadden op de televisie.

Dit lijkt een beetje op een sprookje, zij het dan van de akelige, om niet te zeggen gruwelijke, soort. Als ik daarin het woord "krant" vervang door het woord "omroep" gaat het ineens over het wetsvoorstel van vandaag.

Mijnheer de voorzitter! Ik wil mijn bijdrage in een breder kader plaatsen dan waartoe dit wetsvoorstel ogenschijnlijk noopt. Ik doe dat, omdat dit voorstel zijn schaduw vooruitwerpt naar een volgend wetsvoorstel, naar een volgende kabinetsperiode en naar de positie van de pluriforme publieke omroep in de volgende decennia. "Over de hele wereld brengt de informatie- en communicatietechnologie een nieuwe industriële revolutie teweeg, die nu al even betekenisvol en ingrijpend is als de vorige." Ik ontleen dit door een germanisme enigszins ontsierde citaat aan een rapport dat nu alweer drie jaar geleden door een groep van prominenten op het gebied van de informatiemaatschappij werd uitgebracht aan de Europese Raad.

Een tweede aanhaling luidt als volgt: "Deze revolutie voegt een geweldig nieuw vermogen toe aan de menselijke intelligentie en maakt dat de manier waarop we samen leven en werken ingrijpend verandert." Dat lijkt, niet naar de vorm maar naar de inhoud, ook wel een sprookje. Overigens zal ik die term verder niet meer gebruiken om niet uit te lokken dat de staatssecretaris of collega-woordvoerders andere delen van mijn inbreng zo gaan kwalificeren.

Het rapport over de achtergronden van de omroeproblematiek dat het Interkerkelijk contact in overheidszaken (ICO) de Kamer vorige maand deed toekomen, is ook in dat brede kader geplaatst van de wereldwijde veranderingen in de informatiemaatschappij. Die commissie constateert daarin dat de euforie van de ongetwijfeld realiseerbare positieve gevolgen momenteel erg groot is. Maar de commissie signaleert tevens dat er anderzijds stemmen opgaan, ook van kerkelijke zijde, die waarschuwen. En zij verwijst daarbij onder meer naar een discussienota die de Europese oecumenische commissie voor kerk